

KORPÖGAT

Torsåkers Sockentidning

Årgång 4

Maj 2006

Pris 10:-

Nedskärningar trots allt

Det går bra för världsekonomin. Sverige går bra och bra går det även för Sveriges kommuner. Men alla får inte del av välståndet. Projekt Solsidan måste avvecklas trots att projektet varit lyckosamt. Nu är även verksamheten vid Returmagasinet hotad. Knepig ekvation, tycker många.

Sidan 3

Posten måste alltid fram

Posten ska alltid komma fram i tid brukar vara Postverkets gyllene regel. Åtminstone för hundra år sedan. Nåväl, det fanns undantag...

Sidan 18

De blånande bergens musik

I mer än 20 år har Bluegrassfestivalens arrangörer kämpat för att göra evenemanget känt. Nu får man draghjälp av Sveriges Television som uppmärksammar vad som händer i lilla Torsåker. Den 5 juni inbjuds hela Sverige via TV till Bluegrassfest i skuggan av de blånande bergen.

Sidan 11

Bollsparkeri

Redan 1906 spelade Torsåkers ungdom fotboll. Det var hårda tag på plan, så hårda att bollen efter slutsignalen måste lämnas in till byskomakaren för reparation.

Sidan 16

Om skolan tycker vi...

Korpögats praktikanter Tezzan och Råkan gick till Solberga skola för att pejla stämningarna på skolgården. De mötte bara glada miner från elever som tycktes trivas alldeles förträffligt i tillvaron. Skolmaten är god, det är vår, livet leker och lärarna är som änglar. Vad kan man mer begära?

Sidan 20

Äldrevård under luppen

Man törs tveklöst bli gammal i Hofors kommun hette det för ett år sedan då kommunen hyllade sig själv för sin goda och genomtänkta äldrevård. Men allt är inte perfekt, påpekar nu Länsstyrelsen i en kritisk tillsynsrapport och efterlyser laglydnad och långsiktig planering.

Sidan 6-7

Grundmurad yrkesheder

Den traditionsrika murarsläkten Sjöström från Torsåker var inga vanliga murare. Dom hade både konungens, ärkebiskopens och landshövdingens förtroende att uppföra kyrkor. Eric Anderson vet och berättar om kyrkobyggarna från Torsåker, en ätt att minnas.

Sidan 12-13

Holländare blir svenskar

Sidan 8-9

LEDARE:

Politiska bakvatten

Det blev inget 55-plusboende i Torsåker. Åtminstone inte den här gången. De ansträngningar och skattekonor som hittills lagts ner på projektet har resulterat i noll och ingenting och ingen kan klandra den som börjar ge upp hoppet om att det över huvud taget skall kunna bli något av det hela. 55-plushusen i Torsåker är bara ett i raden av exempel på att vissa sektorer inom politiken tycks ha spelat ut sin roll.

JAS-planen är historiskt sett den mest vansinniga investering som någonsin gjorts för svenska skattepengar. Ändå kunde ingen stoppa projektet när det väl satts igång. Landstinget Gävleborg är ett sorgebarn med ett eget kapitel för sig. Massor av skattekonor rinner in, valsar runt i byråkratin och rinner ut igen utan att ha gjort någon nytta för den som av en händelse råkar vara sjuk. Förhållandet fortgår år efter år och ingen har förmåga att kunna åstadkomma någon ändring.

Socialtjänsten i Gävle står inför en ekonomisk infarkt. Både den politiska ledningen och socialtjänstens egen ledning står maktlösa inför situationen. Nu anlitas en utomstående utredare med uppgift att analysera situationen för att sedan berätta för politiker och tjänstemän vad som gått snett.

I det här numret av Korpögat kan vi rapportera om holländaren Gert Rietman som med sitt privata företag erbjuder sig att ta över delar av glesbygdspolitiken i Norge och i Sverige. Hans verksamhet har väckt uppseende i Norge där han har visat att det som politikerna själva inte klarar av, det kan man överlåta åt andra.

Nu ansluts några kommuner i Gävleborg till hans projekt. Vart det leder vet vi givetvis inte eftersom projektet ännu inte kommit igång. Men den som inte satsar något kan heller inte vinna. Korpögat har studerat ett antal tidningsartiklar som skrivits om Gert Rietman i Norge. Mot bakgrund av dessa artiklar tror vi oss kunna förmoda att om projektet med 55-plus-husen i Torsåker skulle ha satts i händerna på privata företagare som Gert Rietman istället för att manglas fram och tillbaka genom en trögstartad kommunapparat, då hade husen stått på plats idag på ett lämpligt ställe och varit bebodda.

Nya tag och nytänkande behövs för att landets glesbygdsområden skall kunna vara med i racet. Ibland inträffar fall där politiken med dess traditionella rutiner utgör hinder för att något skall kunna bli gjort. Då får man inte vara främmande för att söka nya vägar.

Torsåkers Bygdegårdsförening

Tackar alla Torsåkersbor,
medarrangörer, Arne Lundin,
Torsåkers hembygds- och
kyrkokör och Studieförbundet

Vuxenskolan
för all hjälp vid
Valborgsmässofirandet
Vi vill även tacka våra sponsorer:

Torsåkers buss (Macken)

Torsåkers Svets & Plåt

Forsmans velocipedaffär

Nornholms blommor

Gästis i Torsåker

Hoo Timber

Tor Center

Tord Eklunds Åkeri

Horisonterra

Nästa Korpögat

Utkommer den 22 juni
(dagen före midsommarafton)

Manusstopp 5 juni

REFLEXVÄSTAR

finns åter att köpa på Korpögat

Västarna finns i 3 storlekar:

XL, L samt till barn
till det facila priset av

80:-

Kontakta Maude på tel. 400 50 el. 408 87

KORPÖGAT

Torsåkers Sockentidning
Politiskt oberoende

Utges av:

Torsåkers Sockenförening

Ansvarig utgivare

Håkan Hansson

Bankgiro: 5601-8831

Annonser:

Margareta Skogsberg 0290-40173

Material skickas till:

Alkrantzvägen 2

81395 Torsåker

margareta.skogsberg@telia.com

Redaktionssekreterare:

Maude Hydén,

prosten246@hotmail.com

Postadress:

Korpögat

Solbergaleden 28, 813 40 Torsåker

Besöksadress:

Bygdegården Torsåker

Tel. 0290-40173 Fax. 0290-40175

e-mail: korpogat@hotmail.com

Tryck:

Sandvikens Tryckeri AB, 2006

Strålande tider för kommunal ekonomi

Det går bra för landets kommuner. Enligt regeringens bedömning av svensk ekonomi i vårpropositionen förutses BNP öka med 3,6 % i år och 3,0 % nästa år.

Världsekonomin fortsätter att växa i god takt och det förväntas även svensk ekonomi göra under de närmaste två åren. En god inkomstutveckling tillsammans med en dämpad utgiftsutveckling stärkte kommunsektorns finanser kraftigt förra året.

Även Hofors kommun har kunnat känna av de positiva vindar som dragit fram inom världsekonomin. I kommunens revisionsrapport för

2005 påpekar revisorerna att året gav ett ekonomiskt överskott på 3,5 miljoner kronor. Kommunens soliditet uppgår till 64 % vilket är 11 % över riksgenomsnittet.

Revisorerna påpekar dock att för 2006 uppgår kommunens budgeterade kostnader till 101 % av inkomster från skatter och generella bidrag vilket inte ligger i linje med fullmäktiges beslutade mål.

Vidare konstaterar revisorerna att kommunens borgensåtaganden för de kommunala bolagen är hög.

Revisorerna efterlyser även en redogörelse över hur framtida pensionsutbetalningar kommer att se ut och vilken påverkan dessa kommer att få på kommunens verksamhet. I kommunens egna plane-

ringsförutsättningar för 2006 och 2007 konstateras att utflyttningen från kommunen bromsats upp något. Vid första kvartalets slut i år hade kommunen 10.191 innevånare vilket innebär att befolkningen minskat med sex personer i år. Minskningen är mindre än tidigare kalkyler om ett totalt befolknings-tapp på 50 personer under 2006. I grundskolan minskar dock elevunderlaget.

2005 hade kommunen 467 högstadiel elever och 2009 beräknas den siffran ha minskat med 150 elever.

Reportage: Staffan Berglind

Ingen räddning för Solsidan...

Det gick inte att rädda verksamheten vid Solsidan.

Många reagerade på beslutet om nedläggning vilket föranledde (fp) att skriva en motion till kommunfullmäktige med krav på fortsatt verksamhet.

I motionen påtalades att projektet Solsidan främst siktar in sig på långtidsarbetslösa kvinnor i kommunen. Under åren 1997 – 2005 har 280 kvinnor genomgått kurser inom ramen för projektet.

Utvärderingar har visat att Solsidans verksamhet lett fram till utbildning eller arbete för 65 – 70 %

av deltagarna vilket får tas som intäkt för att verksamheten varit lyckad.

I motionen som undertecknats av Hans Backman och Lennart Elfström påpekas att ett långvarigt bidragsberoende kan brytas med hjälp av motivation och arbetsträning på ett mycket konkret och handfast sätt och att Solsidan varit ett lyckosamt projekt i det avseendet. I Hofors har man på Solsidan arbetat med att motivera långtids-sjukskrivna personer genom utbildning och kunskap om sig själv som leder till stärkt självförtroende för att gå vidare i sin rehabilitering som kan vara arbetsträning, studier

eller andra aktiviteter genom t.ex. vuxenutbildning. Något bifall blev det dock inte då motionen behandlades. Från kommunens sida tycker man att projektet är slut i och med att Försäkringskassan inte längre vill samarbeta inom ramen för projektet.

Beslutet blev därför att projekt Solsidan definitivt är avslutat, och mot beslutet reserverade sig flera oppositionspartier.

Efter beslutet om nedläggning av Solsidan har framkommit att även verksamheten vid Returmagasinet är hotad.

Reportage: Staffan Berglind

HL-BIL

Alltid nytt i begagnat

www.hlbil.se

Tel. 0290-405 22

Inte bara service tycker kommunen

I mer än 20 år har Krister Larsson från Bollnäs rest runt till olika servicehus och äldreboenden i Gävleborgs och Dalarnas län för att de boende där skall kunna få möjlighet att i lugn och ro se hans klädkollektion och eventuellt ekipera sig med lite nymodigheter.

En gång varje år kommer han till Spelmannen som under några timmar får en alldeles egen dam- och herrekipering. Inför hans senaste besök i Torsåker blev han uppringd av en av kommunens enhetschefer som meddelade att om han i fortsättningen vill sälja kläder i kommunens servicehus måste han betala en hyra på hundra kronor för varje timme han är där. Krister Larsson är mån om att ha goda relationer både med sina kunder och de kommuner han besöker. Därför kommer han också att betala den hyra som han avkrävs, även om han har svårt att förstå kommunens resonemang.

– Jag tycker att det ger lite konstiga signaler eftersom kommunerna borde vara tacksamma över att den här verksamheten finns. Jag vet ingen annan kommun som reagerat så här, säger Krister Larsson.

Även om Krister Larsson driver ett kommersiellt företag har såväl de boende, anhöriga och personal sett verksamheten som värdefull.

Många äldre vill gärna fundera lite längre än andra över huruvida man skall köpa den nya vårkappan eller inte. Då Krister Larsson kommer till Spelmannen kan man i sin hemtama miljö i lugn och ro titta på varorna och fundera över köpet, kanske även ringa till anhöriga och be om hjälp och råd i frågan.

Verksamhetschefen Gun-Britt Groop är den som formellt fattat beslutet om att avgiftsbelägga verksamheten. Hon säger sig inte ha något emot Krister Larsson utan tycker det är bra att han kommer.

– Han är välkommen hit och jag kan förstå om någon tycker att vårt beslut är fel. Några av enhetscheferna har tagit upp frågan och tycker att en skälig avgift måste betalas, säger Gun-Britt Groop och berättar att problemet ligger i att personalen får en del extraarbete bland annat med städning i samband med klädförsäljningen.

– Hundra kronor per timme har ansetts vara en skälig avgift. Dessutom är det flera försäljare som besöker våra servicehus och någon slags gemensam policy måste vi ha. Det är inte enbart de boende på servicehusen som handlar vid sådana tillfällen. Det kommer ibland även andra personer utifrån, säger Gun-Britt Groop. Krister Larsson kan dock inte riktigt förstå resonemanget.

– Min ekonomiska verklighet är som alla andra i klädbranschen.

Krister Larsson

Får jag ökade kostnader måste jag täcka upp det i försäljningen.

I slutändan blir det pensionärerna i Hofors kommun som får betala kostnaden, säger Krister Larsson.

Reportage: Staffan Berglind

Hos oss

får du mer

för pengarna

LS-Produkter
 Alkrantzvägen 2
 813 95 Torsåker
 Tel. 0290-40173
 Fax 0290-40175
 Mobil 073-639 29 09

Hofors
Bilvård Service
 Tel. 0290-235 15

Lackförsäglning - Service -
 Däck - Tvätt

Tel 0290-235 15, 076 241 03 18
 LACKFÖRSEGLING - TEXTILTVÄTT
 HANDTVÄTT - SERVICE
 FRAMVAGNS / FYRHJULSTINSTÄLLNING
 DÄCK OCH FÄLG
 MONTERING / BALANSERING

**HOFORS
 GLASMÄSTERI**
 0290-309 92 & PRESENT FALUVÄGEN 29

Allt i Glas
Auktoriserat Bilglasmästeri

Inga hungriga besökare...

Det är dock inte bara klädför-säljningen som skapat frågor kring Spelmannen under se-nare tid.

Även rutinerna i Spelmannens matsal har ändrats. Tidigare har besökare till kommunens äldrebo-enden mot avgift kunnat äta i mat-salen då man besöker sina vänner och anhöriga.

Nu har den möjligheten stoppats. Endast besökare med lång resväg kan idag mot avgift och anmälan i förväg ta med sina anhöriga till matsalen för gemensam lunch. Många har reagerat på beslutet och tycker att det ligger en social aspekt i att få äta lunch tillsam-mans med den man besöker på Spelmannen. Skall man verkligen ta bort en sådan möjlighet?

– Beslutet har tagits i omvård-nadsnämnden och grundar sig på att vi inte skall bedriva något som kan liknas vid restaurangverksam-het säger Gun-Britt Groop.

Är det här första steget till att ta bort köket på Spelmannen helt?

-Nej, några sådana planer finns inte. Matsalen och dess kök skall i första hand vara till för de boende. Endast undantagsvis skall matsalen upplåtas för andra gäster. Annars kan vi bli betraktade som konkur-renter till kommunens andra mat-ställen, säger Gun-Britt Groop och påpekar att äldre boende utanför Spelmannen kan få äta i Spelman-nens matsal om särskilt behov finns. Det avgörs i så fall genom biståndsbeslut enligt Socialtjänst-lagen.

Text: Staffan Berglind

Grannsamverkan fortsätter...

Grannsamverkan i Torsåker kommer att fortsätta med oförminskad kraft. Nu när sommaren är i antågande kommer vandringarna att intensifieras med tanke på att det är många som är ute och rör sig i samhället på helt andra tider än vintertid. Gruppen är öppen för fler som önskar delta.

– Ju fler som hjälps åt desto oftare kan vi vara ute på våra vandringar, säger Anders Haglund, en av dom som var med och startade det hela för 3,5 år sedan.

Nu ska vi fira!

Tänk vad tiden går!

Det har redan gått ett år sedan vi övertog "Macken"

Diverse överraskningar
Korv med bröd 5:- **25/5**

Vi bjuder på kaffe och kaka
Saft till barnen **28/5**

Nu finns LB-Fritid i samma lokaler som Macken

Öppettider:

Mån. - Fre. 08.00 - 20.00

Lör. - Sön. 09.00 - 20.00

Tel. 0290 - 402 15

Butiken mitt i byn

Paketutlämning

ATG-ombud
Svenska Spel
Apoteksutlämning

Öppet:
Måndag - fredag
9.30 - 20.00
Lördag 9.30 - 19.00
Söndag 11.00 - 19.00

LINDA LANS®

Rubinen Hofors 0290-20342
Vardag 9.30-18.00 Lördag 9.30-14.00

Lingwalls Mek & VVS

Firman grundad 1903

Håkan Elfström
Prästhyttan
Tel. 0290-40071
Mobil 070-656 49 11

Marklund's

BETONGPRODUKTER

0290-40095

PoE's

ELTEKNIK

070-5826761

TORSÅKER

SANDVIKENS STADSBUDSKONTOR

**ALLA SLAGS
FLYTTNINGAR OCH
TRANSPORTER**

Tel: 026-251090
Fax: 0290-10320

Länsstyrelserna undersöker landets kommuner

Länsstyrelsen riktar kritik mot Hofors kommun vad gäller rutinerna för beslut om särskilt boende. "Länsstyrelsen har funnit brister i myndighetsutövningen för vilket Omvårdnadsnämnden får kritik" heter det i den tillsynsrapport/beslut som Kommunstyrelsen nu får ta ställning till.

2004 gav regeringen landets länsstyrelser uppdraget att undersöka hur kommunerna skötte sig i handläggning av ärenden för särskilt boende, sådana ärenden där äldre personer ber kommunen om hjälp för att klara sin dagliga livsföring.

Rutinerna för detta regleras i lagen och regeringen hade fått intrycket av att vissa kommuner i det avseendet visade dålig respekt för lagstiftningen. Länsstyrelsen i Gävle fann att Hofors och Söderhamns kommuner uppenbarligen bröt mot gällande lagar. För Hofors del öppnade Länsstyrelsen ett så kallat tillsynsärende i syfte att sätta äldreomsorgen i Hofors kommun under luppen. Därvid framkom att kommunen vid årsskiftet 2004/2005 har redovisat 25 avslagsbeslut om särskilt boende, trots att den bedömning som gjorts i samtliga fall visade på behov av särskilt boende.

– Därmed föreligger ett klart lagbrott eftersom lagen säger att den som bedöms ha behov av särskilt boende även skall få det,

säger Birgitta Hänninen som är en av Länsstyrelsens utredare i fallet.

Skyldighet att ordna plats

Som skäl till avslag har kommunen i så gott som samtliga fall hänvisat till att inga platser har funnits inom äldreården, trots att lagen ger kommunen skyldighet att ställa plats till förfogande då behov uppkommer. Plats skall dessutom ställas till förfogande inom rimlig tid, och med rimlig tid avses i lagen tre månader. Vid den inventering av fallen som Länsstyrelsen har gjort framgår att tre personer hann avlida från att de skickade sin ansökan till kommunen tills att de erbjöds plats i särskilt boende. De hade då vardera väntat på svar i 7 månader, 1 år, samt 1 år och 8 månader.

Tre andra personer fick vänta i 1 år och 5 månader och en annan person fick vänta 1 år och 3 månader. I ett fall där en sökande tackat nej till erbjuden bostad har kommunens handläggare ej tagit hänsyn till den höjdrädsla som förelåg hos den sökande då denne anvisades ett särskilt boende på ett högre våningsplan. Vid nytt erbjudande tackade den sökande nej, gav upp och gjorde därefter ingen ny ansökan.

I samtliga 25 fall har Länsstyrelsen funnit att ingen av de sökande har överklagat kommunens beslut, trots att de uppenbart haft rätten på sin sida. Även om det inte sägs rent ut i rapporten, tycks det som om Länsstyrelsen funnit detta

förhållande märkligt. Man har därför tittat närmare på hur kommunens avslagsbeslut har formulerats.

Lagen föreskriver att kommunens handläggare har skyldighet att kommunicera utredningen och bör hålla fortlöpande kontakter med den sökande under utredningstiden för att beslutet skall bli så korrekt som möjligt.

Svårt att förstå

Länsstyrelsen konstaterar att ingen sådan kommunikation skett i något av de 25 fallen.

Lagen föreskriver dessutom att beslut skall vara enkelt för den enskilde att läsa och förstå. I beslut ska tydligt framgå vad som beviljats och vad som avslås.

Vid granskning av de 25 fallen vid Hofors kommun har framkommit att beslutet inte varit tydligt och att det många gånger varit svårt för den enskilde att förstå dess innehåll. Därför har det också varit svårt för den enskilde att veta vilka skäl som skall åberopas för att få en förändring vid ett eventuellt överklagande. Enligt Förvaltningslagen har kommunen skyldighet att uttrycka sig tydligt och enkelt så att den enskilde kan läsa och förstå, något som Hofors kommun inte visat respekt för.

Hofors kommun får även skarp kritik för att man inte har någon långsiktig planering för äldreboende. I Länsstyrelsens rapport påpekades att den demografiska utvecklingen, med en kraftig ökning

Ingers GARNBOD
Solbergaleden 22, Torsåker 0290 - 403 25
Mån-fre 9.30-17 (lunch 12.30-14.00)
Lördagar Stängt
STICK- & VIRKGARN
Uppritade BRODERIER
DMC Moulinegarner - KEMTVÄTT
MATTRASOR - MATTVARP

HOFORS AUTOLACK
Hoforsvägen 141, Badklyttan. Tel 0290-860 84
Billackering
Lackskador - Plåtskador
Garanti på alla jobb
Ugnslackering - Plåtverkstad -
Plastreparationer -
Lackförseglingar - Försäljning
av billacker och grundmaterial
www.hoforsautolack.se

HOFORS VVS
ALLT INOM RÖR
Tel. 0290 - 224 93
Fax. 0290 - 217 61
vvs.installationer@wipnet.se
Vi utför alla slags VVS-arbeten. Vi samordnar med snickare, plattsättare, elektriker och målare.
Ring Hofors VVS dygnet runt
Vi lämnar gratis offerter.

av åldersgruppen 65 – 84 år de närmaste 15 – 20 åren gör att kommunerna måste ha en god framförhållning och långsiktig planering när det gäller bostäder för äldre, såväl för ordinärt boende som särskilt boende. Därför är det angeläget att samverka mellan berörda förvaltningar fungerar och att kommunens övergripande boendeplanering uttryckligen beaktar behoven hos de äldre. Så långt Länsstyrelsens rapport.

Dålig planering

Kommunalrådet Marie-Louise Dangard har vid några tillfällen vid marknadsföringen av Hofors kommun sagt att "man törs tveklöst bli gammal i Hofors kommun". Är det något som Länsstyrelsen håller med om?

– Det som är mest bekymmersamt är att Hofors kommun saknar långsiktig planering för äldreboende. Risken finns att man drar på sig problem i framtiden om man inte på ett tidigare stadium beaktar de ökade insatser som behövs på grund av befolkningsutvecklingen,

säger Birgitta Hänninen på Länsstyrelsen i Gävle. Hon berättar vidare att regeringen känner till problematiken med kommuner som gärna vill nästla sig ur det ansvar man enligt lagen har för sina äldre, vilket även fått regeringen att reagera.

Det kan bli dyrt

– Redan idag ligger en regeringsproposition om att kommuner som inte följer lagen i det avseendet kan komma att åläggas sanktionsavgifter. Det kan bli verklighet redan 1 juli i år och det blir rejält tilltagna belopp för dem som inte rättar sig efter vad man har att följa. Allt från 10.000 kr upp till en miljon kronor för varje särskilt fall, säger Birgitta Hänninen.

Tillsynsärendet är nu formellt avslutat och kommunen har i vissa avseendet ändrat sina rutiner.

– Dock kommer vi även fortsättningsvis att hålla ett vakande öga på utvecklingen vad gäller äldreboenden i Hofors kommun, säger Birgitta Hänninen.

Korpögats vänner

Bidragen till Korpögat fortsätter att strömma in. Vill även du lämna ett bidrag, stort som litet, kan du sätta in pengarna på vårt bankgiro 5601-8831. De som lämnat bidrag efter förra tidningens utgivning är:

Nora, Monica och Kaj Hårdstedt
Karin och Rune Sundelius
Hans-Olof Helmersson
Nora Gabrielsson
Staffan Alm

Hittills har Korpögat fått 42.587,- i bidrag.

Hofors Trafikskola utbildar:

**Handledare, B-körkort,
BE-körkort, EU-moped**

Även intensivkurser
Ring för mer information
0290-234 60, 070-646 35 93
Faluvägen 73, 813 30 Hofors

po.ferm

datorservice

service av PC och lokala nätverk
Ring 0290-10 999, 070-3468205
Per-Olof Ferm
Wijbyvägen 59, 813 94 Torsåker

**Restaurang
Cross Over**
Catering för vardag och fest

Catering
Specialarrangemang
Bröllop
Firmafest
Privata fester
Examen & Dop

Välkommen till oss!

Gösken Alá Catering AB
Ingela Sigvårdsson
Långnäs
813 91 HOFORS
Tel. 0290-850 60
Mob. 0707-225 895

Skyltarna

Vi har varit i kontakt med Anita Drugge på Hofors Kommun för att höra om några nya skyltar är på gång. Hon berättar att man ännu inte tagit något beslut i frågan, men den 30 maj skall den arbetsgrupp som jobbar med detta träffas. Då deltar även politiker enligt Anita Drugge. Förhoppningsvis kommer man då fram till ett beslut.

Vi utför plåt, ventilationsarbeten och teknisk isolering (brand, värme, kyla) med plåtbeklädnad

Hör av dig!

Tommy Tiensuu

Tel/fax 0290-40205 070-5929792

Från Holland till Gävleborg

Kommer befolkningsunderlaget i Hofors kommun att kunna bättras på med hjälp av holländare?

– Ja, det är väl inte helt omöjligt, säger kommunchefen i Ockelbo tillika Torsåkersbon Maya Olsson. Maya sitter som ordförande i Regionsförstöringsgruppen som tillhör Länsstyrelsens tillväxtråd.

Där handläggs frågor kring hur gävleborgsregionen skall kunna utvecklas. Just nu engagerar hon sig i ett projekt som syftar till att med hjälp av ett norskt företag hitta företagare och barnfamiljer i Holland som är villiga att flytta till Sverige.

Hofors, Ockelbo, Bollnäs och Ovanåkers kommuner har redan nappat på idén och bildar tillsammans en projektgrupp. Snart tillförs till projektet ytterligare en grupp bestående av kommunerna Söderhamn, Ljusdal, Nordanstig och Hudiksvall. Det hela började av en ren tillfällighet.

Flyttbar affärsidé

– Vi var några från Ockelbo kommun som skulle göra ett studiebesök i Garphyttan i Hällefors kommun. Under besöket fick vi veta att Hällefors kommun samarbetar med ett företag i Norge som heter Placement Utvikling och som har en något udda affärsidé. Bakom företaget står holländaren Gert Rietman som specialiserat sig på att förmedla kontakter mellan

norska glesbygdskommuner och holländare som vill emigrera. Jag tyckte det kunde vara intressant även för Gävleborg, säger Maya.

Fjorton norska kommuner var redan involverade i verksamheten då Hällefors kommun kom in i bilden. I Norge hade resultatet blivit över förväntan.

Gert Rietman ville gärna utöka sin verksamhet till Sverige varför Hällefors blev första svenska kommun i projektet. Inom 15 månader hade tio holländska familjer flyttat till Hällefors. Affärsiden bygger på att Gert Rietman gör en inventering i skandinaviska glesbygdskommuner om vilken typ av inflyttning man behöver ha. Sedan försöker han matcha dessa önskemål mot holländare som vill emigrera.

Garantier

Vad som kan tyckas märkligt är att han även lämnar garantier för att det antal familjer han utlovar även skall komma. Hittills har affärsiden gått bra. 27.000 kr får en kommun betala till Rietman för varje familj som han lyckas leverera till kommunen. För dessa pengar rekryterar han familjen, hjälper dem att komma hit, bistår med avyttring av egendom i Holland och ordnar med alla formaliteter. I förekommande fall kan han även bistå med etablering av företag för dem som så önskar. Helst vill han ha företagare och barnfamiljer som kunder.

– I en sådan här verksamhet finns risk för att råka ut för lyckosökare som ger sig iväg till annat

Maya Olsson

land endast i tron att gräset är grönnare på andra sidan. Vad gäller barnfamiljer och företagare räknar man med att dom står med båda fötterna på jorden och vet vad man gör då man river upp sina rötter och flyttar utomlands. Så fungerar det åtminstone i Holland, säger Maya.

Trångbott på liten yta

Varför vill då holländare flytta till Sverige? Holland är ett av Europas mest tätbefolkade områden. 16 miljoner holländare skall samsas på en yta mindre än Småland. Med samma befolkningstäthet i Sverige skulle det ha funnits 200 miljoner svenskar. Hollands högsta punkt utgörs av berget Vaaselberg som mäter 321 meter över havet vilket gör holländaren lyrisk vid blotta tanken på nordisk natur.

– Det är dyrt att starta företag i Holland. Många företagare med bra idéer kommer aldrig igång på

GLASMÄSTERI OCH PLÅTSLAGERI

BILGLAS/STENSKÖTTSLAGNING
Faluvägen 71* 813 91 HOFORS*Tel=0290-27060

Rubinen Hofors Tel. 0290-27300

Beställ hos oss:
Smörgåsar - Smörgåstårter - Sallader
Tårter - Bakelser - Fikabröd

RAMSHOPEN
Övre Storviksvägen 1, STORVIK
Tel. 10747
Inramning - Presenter - Hemslöjd
Rolf Lidbergs tomter och troll
Tygblöjor för dig som tänker på ditt
barn och miljö

grund av alltför höga fastighetskostnader. Många holländare, särskilt barnfamiljer, längtar efter friare ytor. I vår region finns mycket som kan vara lockande just för holländare, säger Maya och tillägger att även kommande klimatförändringar påverkar holländarnas sätt att tänka.

– Många är rädda för ytterligare höjning av havsnivån vilket skulle påverka Holland negativt då man i alla tider haft problem med att landet på många ställen ligger på samma nivå som havet. Därför finns något av en trend i Holland just nu att söka sig utomlands, säger Maya och tillägger att även likheterna i språket underlättar en flytt till Sverige.

– En svensk kan förstå mycket av holländsk skrift. Många ord är ganska lika. Holländarna har i hundratals år varit ett internationellt folk med god förmåga att lära sig andra språk, berättar Maya som själv under en period arbetat i Holland och därför känner landet ganska bra.

Utvandarmässor

I den rekrytering som skett till Norge har man varit mycket noga med att de företagare som kommit inte får konkurrera ut redan befintliga företag. Varje region får göra sin egen analys av vilken typ av företagare och arbetskraft som är önskvärda. Sedan blir det upp till Gert Rietman att försöka skaffa rätt person till rätt plats. I Holland hålls med jämna mellanrum särskilda utvandarmässor där tilltänkta mottagarländer får presentera sig

och komma med sina erbjudanden. För Hofors, Ockelbo, Bollnäs och Ovanåkers kommuner finns redan planer på att haka på trenden och delta vid sådana mässor.

I dagsläget är planerna att minst 25 familjer från företrädesvis Holland och Belgien skall flytta till dessa fyra kommuner inom två år. Det är i alla fall enligt de garantier som Gert Rietman lämnar, om nu alla överenskommelser går i lås så som planerats. Som grundkapital för projektet lämnar deltagarkommunerna 50.000 kronor/år som täcker rese- och uppehållskostnader till och från utlandet inom ramen för projektet, kontors- och telefonkostnader, hemsida, organisation och deltagande i mässor.

Till detta kommer sedan 27.000 kronor som provision till Gert Rietman för varje inflyttad familj.

– Det blir spännande att se hur det kommer att fungera. Det har ju gått bra i Norge och i Hällefors. Vi får hoppas att det kan gå bra här också, säger Maya Olsson.

Inflyttning bättre än politik

Av artiklar på Internet framgår att Gert Rietmans verksamhet väckt stort uppseende i Norge. Den 24 januari 2004 skrev tidningen Agderposten bland annat följande:

“For öyeblikket ser det alltså ut til at hollandske Gert Rietman er en bedre medisin mot utarming av bygd-Norge enn en norsk distrikt-politikk”.

Reportage: Staffan Berglind

**STORVIKS
JÄRNHANDEL AB**
Gruvgatan 49, 81230 Storvik
Tel. 0290-10051

Öppet mån-fre 9-18 Lörd 9-13

**Välkommen till oss
Vi har det mesta
till de flesta**

**HOFORS
PLATTSÄTTNING AB**

**När det
gäller
badrum**

Vi har våtrumsbehörighet

**Kakelbutiken, Storvik
Tel/Fax 0290-10489**

**TAXI
STOR & LITEN**

DIN RESA ÄR VÅRT MÅL

Tel: 0290-10041

WWW.TAXI107000.COM

**Dalgränsens
Mekaniska**

0290-43082

HYDRO

Din lokala
leverantör av
villaolja
&
diesel

Lars Lindroths Åkeri

Tel. 070 -37 000 26, 0290-401 15

Profilkläder • Presentreklam

Skyltar • Trycksaker

**TORSÅKERS
Reklam & Konsult**

Centralgatan 13 813 30 Hofors Telefon 0290-280 10
www.torsakersreklam.se

TOA-LÄTT®

katt och smådjursströ

M. Hillers Snickeri AB

MÖBELSNICKERI

Långbacksvägen 7
Hästbo – Torsåker
Tel. 0290 – 423 68

Lördagen den 13 maj inträffade en ren vansinneskörning genom Torsåkers centrala delar. En personbil startade från Tor-Centers parkering, körde rakt över parkeringens gräsmatta, in genom staketet vid "Järnas", tvärs över några trädgårdsbuskar och ut genom staketet på andra sidan gräsmattan.

Färden gick vidare mot kyrkan med staketplankor fortfarande stickande ut från bilens frontparti. Ett rent under att ingen människa kom till skada, berättade vittnen till händelsen som lyckades springa ifatt fordonet för att få stopp på framfarten. För säkerhets skull omhändertogs även bilnycklarna. Vid ratten satt en man i 80-årsåldern från Hofors som gav ett förvirrat intryck och som uppenbarligen drabbats av någon slags blackout.

Reportage: Staffan Berglind

En by i förändring

Gårdsnamnet Lars Pängs. Byggnaden uppförd 1840

Huset ser idag inte mycket ut för världen. Ändå döljer sig här en stor kulturskatt. Under åren 1861 - 1867 fanns här ett minuteringsbolag vilket var detsamma som ett systembolag. Ortens enda någonsin, där skatteintäkterna användes till bland annat sjukvård. Därefter har här bland annat funnits en rakstuga och Herr- och Damfrysning som drevs av G Bruce. Senare fanns caféverksamhet i regi av Göta Nylén.

Text: Leif & Margareta Skogsberg
Foto: okänd

LEPRO I HOFORS AB

Mekaniska arbeten, svetsning,
bockning och pulverlackering

Tel. 0290 - 230 45

*Knuttimrade stugor
i önskad modell*
STIGS SMÅSTUGOR
Kalvmarksvägen 41
811 95 Järbo
Tel. 0290 - 704 98
Fax 0290 - 710 88

Vi har det du behöver:

Brädgård med stort sortiment

Färg - tapeter

Vitvaror

Kaminer - Bastu

BYGGCOMPANIET
det lilla stora byggvarubuset

Månd-Fr 7-18
Lördag 9-13
Hofors

Tel. 0290-270 40

www.byggcompaniet.se

"Blommarna" från Torsåker med spelbroder

Bluegrassfestivalen på TV

Nu får hela svenska folket möjlighet att lyssna till bluegrasstoner från ett sommarfagert Torsåker. Förra årets festival dokumenterades på film av TorVision och bakom kamerorna stod Lars Pettersson och Tomas Johansson. Filmen gjordes för att artister och besökare skulle kunna få ett minne från Torsåker med sig hem och för att den även skulle kunna användas i den framtida marknadsföringen av festivalen.

Nu har filmen modifierats till en TV-version och SVT har köpt in den för sändning. Filmen innehåller mycket musik och spelglädje, intervjuer med både artister och besökare samt en lång rad vackra och stämningsfulla vyer från Torsåker.

Speaker är Lars Pettersson och om inga dramatiska förändringar måste göras i programtablan visas filmen på TV1 den 5 juni kl 21.00.

Usla geografikunskaper i USA

Unga amerikaner har dåliga kunskaper i geografi. Det konstaterar nu även tidskriften National Geographic i en egen undersökning om ungas kunskaper om hur världen egentligen ser ut. Bara en fjärdedel av alla amerikaner i åldern 18 - 24 år kan peka ut Indonesien, Israel eller Iran på kartan. Trots det enorma nyhetsflödet om Irak har varannan ingen aning om var landet finns. De flesta vet var Kina ligger, dock tror man allmänt att kineserna har engelska som modersmål.

Horisonterra
070-333 61 31 070-214 26 95
Hammarborrning
Rörtryckning

Öppettider

April och Maj

Ons dagar 16 - 19
Mors Dag 11 - 15

Juni tom 13:e Augusti

Ons, Lö, Sö 11 - 15

Bergabacken Pelargonier

0290-40114

Lokaler & Lägenheter
Uthyses

**Torsåkers
Bygg och Handel AB**

Tel 0290-910 32
070-747 41 44

HOFORS
Begravningsbyrå

Leif Marklund
Aukt. boutredare

Centralgatan 19
Tel 0290-239 84

Fullservicebyrå

Begravningar
Gravstenar
Bouppteckningar
Arvskiften
Testamenten
Gravlyktor & ljus
Förmedling till
gåvofonder
Svar på alla frågor

Kundbesök i hemmet
om så önskas.
Jour dygnet runt

Sveriges
Begravningsbyråers
Förbund
Aukt. begravningsbyrå

Kyrkobyggarna från Torsåker

Under 1600- 1700- och 1800 talen uppfördes många slott och kyrkor i Sverige. Här gäller tesen om att endast det bästa var gott nog, både vad gäller byggmästare och material. Nu visar det sig att även Torsåker haft byggmästare som tillhört den elit som anlätades för arbeten på historiska byggnader av högsta klass.

Det gäller murarsläkten Sjöström vars namn och öden legat gömt i historien fram till nu då Eric Anderson i Åsmundshyttan presenterar ett gediget arbete om släkten Sjöström och deras historiska gärning. Eric Andersson är en av dem som gått på djupet i sina forskningar om Torsåkersbygden, dess folk och historia. Flera gånger har han bistått personer som släktforskar. På den vägen kom han i kontakt med släkten Sjöström som i och för sig var kända sedan tidigare, men då som murare. Eric Andersons nyfikenhet ledde honom djupare i arkiven än vad någon tidigare gjort i forskningarna kring släkten Sjöström. Det var då han gjorde sin smått fantastiska upptäckt.

Tre generationer

Sjöströmmarna var inga vanliga murare så som man tidigare trott. Dom var kyrkobyggmästare i tre

Eric Anderson vid pianot

olika generationer, något som torde vara unikt för en så pass liten ort som Torsåker.

Eric Anderson började kartlägga deras karriärer som kyrkobyggare och har till dags dato letat fram 19 kyrkor i Gästrikland, Dalarna och Uppland som alla på ett eller annat sätt bär kyrkobyggarna Sjöströms signum. Den första av kyrkobyggarna var Olof Ersson (1719 – 1792) som senare ändrade sitt namn till Sjöström. Han kom som lärling till murarmästare Daniel Lundqvist i Gävle.

Då denne år 1756 blev utsedd att utföra en del renoveringsarbeten vid Torsåkers kyrka följde Olof Sjöström med och fick sina första lärospån i kyrkobyggandets ädla konst. Tidvis fick han även själv

överta ledningen för arbeten vid Torsåkers kyrka. Olof hade även en son som valde att gå i faderns fotspår.

Hederstitel

Det var Eric Sjöström (1750 – 1804) som sedermera skulle komma att bli upphöjd till länsbyggmästare. En speciell hederstitel som utdelades av landshövdingen till byggmästare som visat särskild duglighet i sin gärning. År 1784 finner vi Eric Sjöström vid Garpenbergs kyrka där kyrkoherde Graan blivit osams med kyrkobyggaren Lindberg rörande kostnaderna för uppförande av Garpenbergs kyrka. Byggmästare Lindberg avpolletterades från projektet med dunder och brak och in kom istället Eric

JIMMYS
DÄCK

HÖRÖREN STORÅKER
RÖNNINGSHOLMSV. 2 TORSÅKER
Tel: 0290-42140 070-2142773

Försäkra i det lokala
försäkringsbolaget!

dina Torsåkers
Försäkringsbolag

Ring för mer information!
Tel 0290-403 83

Mån - Fre 08.00 - 12.00 Tors även 14.00 - 18.00
Hemsida: www.dina.se

Sjöström från Torsåker. Den 25 juli skriver kyrkoherde Graan till domkapitlet: "Genom Den Högstes välsignelse, byggmästare Sjöströms verksamhet och drift kommer troligen kyrkans väggar vara under tak till Mikaelitid". Tre år senare finns Eric Sjöström i Folkärna för att uppföra kyrktornet och sänka kyrkans tak. 13 veckor senare var arbetet klart med en notering vid sockenstämman att "vilken församling som är i behov att företaga en sådan och dylik kyrkobyggnad vara så lycklig att få en sådan byggmästare som till alla delar kan vara till nöjes".

Olika viljor

I arkiven framgår att det inte alltid var så lätt att vara kyrkobyggmästare. Då en kyrka skulle uppföras eller renoveras fanns vanligen olika uppfattningar om hur det skulle gå till. Stridande viljor ställdes mot varandra och att i den situationen träda in som kyrkobyggmästare kunde vara som att sticka huvudet i ett getingbo.

Något som Eric Sjöström fick erfara då han kom till Grytnäs för att bygga kyrkan. Genast uppstod problem i sämjan kring kyrkobygget varvid Sjöström fick slå näven i bordet riktigt ordentligt för att bringa ordning. Den 25 maj 1794 framförde han klagomål över arbetarnas "kittslighet och obillighet" samt hotade med att ta sitt folk och resa därifrån om förhållandet på arbetsplatsen inte blev bättre. Efter Eric Sjöström kom tredje generationen av kyrkobyggare i form av sonen Olof, namne med

sin farfar (1777 - 1827).

Som släktens traditioner bjöd hade han gått i lära hos sin far. Han fick flera kyrkobyggnadsuppdrag i Dalarna, bland annat vid uppförandet av kyrkorna i Älvdalen och Transtrand.

Kyrkliga sprickor

Han byggde även Österfärnebo kyrka vilket blev kyrkobyggar-släkten Sjöströms eget Waterloo. Uppenbarligen hade något fel begåtts vid murning av grunden. Om det sedan var Olof Sjöström som gjort fel eller om det var den dominante prosten Nyman som tvingat fram en ritning som inte var realistisk rådde delade meningar om. Strax efter kyrkans invigning 1827 uppkom stora sprickor i kyrkvalvet. Oavsett vems felet var blev det Olof Sjöström som ställdes till svars för att ha utfört ett undermåligt arbete.

Den 14 september 1827 påträffades den blott 50-åriga kyrkobyggmästaren drunknad i Prästhyttan. Var det en olyckshändelse eller blev det för mycket för Olof Sjöström att som tidens representant för den anrika kyrkobyggar-släkten Sjöström bli anklagad för byggfusk?

Några svar kommer vi aldrig att få.

– De byggmästare som uppfört slott och herresäten brukar vanligtvis vara väldokumenterade i historien. Samma uppmärksamhet har inte tillägnats våra kyrkobyggmästare, säger Eric Andersson och menar att det låg mycket av heder

och ära i att bli utsedd till kyrkobyggmästare på den tiden.

Dålig dokumentation

– Det är lite märkligt att det aldrig tidigare uppmärksammats att Torsåker har haft tre kyrkobyggmästare, säger Eric Anderson.

Ett exemplar av hans sammanställning om kyrkobyggarna från Torsåker har tillställts Riksantikvarieämbetet där den mottagits med tacksamhet. Även där har man uttalat sin förvåning över att landets kyrkobyggmästare är så dåligt dokumenterade. Eric Anderson har även forskat kring Torsåkers kyrka som byggts om i flera omgångar. Det finns skiftande uppgifter om tornet, när det byggdes och hur det sett ut genom åren.

Eric Anderson har gått igenom kyrkans räkenskaper och på den vägen fått fram uppgifter som han anser vara riktiga. Han har även gjort en ritning på kyrkan med dess troliga utseende under åren 1758 – 1788.

Reportage: Staffan Berglind

HULDS ÅKERI AB

Torsåker

0290-406 89

HOFORS
AutoService AB
VOLVO RENAULT

**Hyrbilar
Service
Reservdelar
Bilplåt**

Faluvägen 73, Hofors
Tel. 0290-230 30
Fax 0290-232 33

Torsåkers Elektriska

Bengt Stolpe
Tel. 0290-40135
Mobil 070-2488703

Rosmarie Mähler
Leg. Veterinär

Mottagning i Hofors efter tidsbeställning
Centralgatan 32 Tel 070-746 51 53

Vädret var inte bättre förr...

Vädret har många gånger denna vår varit det stora samtalsämnet. Man drar sig till minnes hur fint väder det var förr och diskuterar orsaker till den nu kalla våren.

En almanacka från 1866 har återfunnits i en gård i Nyhyttan. Här redovisas några noteringar om hur vädret var i maj 1866.

15 febr 46 gr kallt i norra Sverige.
Till och med lapparne tyckte det var bistert.

18 apr Snö

19 apr Snö

29 apr Snö

30 apr Snö och regn hela dagen.

4 maj Snö o regn

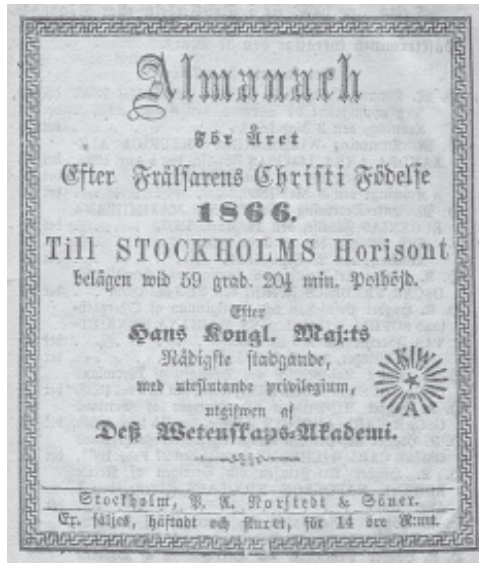
13 maj Regn hela dagen

14 maj Stora flingor snö föll (ostlig vind) på em. Gråkallt.

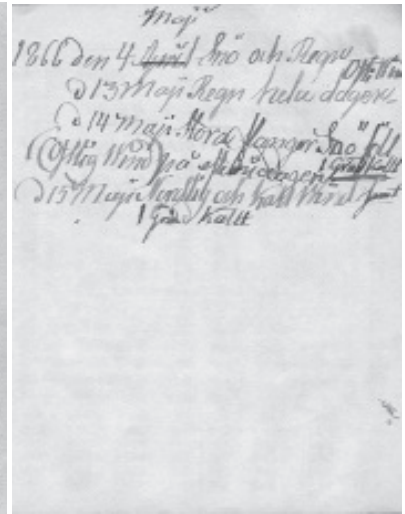
15 maj Nordlig och kall vind samt gråkallt.

25 maj Åska och regn klockan 4 eftermiddagen.

I en artikelserie från 1940 i en lokaltidning, skrev signaturen Wm som i sin forskning om Torsåkers-bygdens historia funnit följande: "Om nödåren - de svåraste som inträffade under 1800-talet - berättas från Torsåker att redan år 1866, eftersommaren och hösten voro så kalla och regniga att ingen kunde så höstsåden. Följande år blev det ej heller möjligt att så i tid, emedan vintern räckte till fram-

Framsida på 1866 års almanacka

Handskrivna noteringar

emot midsommar. Den 25 juni, har det sagts, körde en bonde med ett vedlass över Malmjärns is, som då ännu låg så pass stark. Sommarn som äntligen kom, blev våt och kall och skörden nästan ingen. De lågt liggande markerna stod hela hösten under vatten. Potatisen ruttnade i jorden och om brödet berättas att det var så utblandat med halm att kakorna ej höllo samman utan ramlade ned från brödspetten."

1866 25 Maj Åska och Regn klockan 4 eftermiddagen.
1866 29 Maj bevägnad Norra vind
någon snö föll hörd öfver isbelaggen
Sparnura i Åska Stad

Ploster-Månad. Maj			
Dagen	Rebecca	St. Mik.	Waldem.
17	11.19	Regnet	5
18	11.50		6
19	1. m.		7

Den den 25de: Kallt, Sol. 14.
Mån. 15: 10-17. Mån. 16: 17-22.

Dagen	Rebecca	St. Mik.	Waldem.
20	0.30	Castellans	1 4/8
21	0.10	Castellans	9
22	1. 1/2	Castellans	10
23	1.32	Castellans	11
24	1.48	Castellans	12
25	2. 5	Castellans	13
26	2.22	Regn	14

Den den 25de: Kallt, Sol. 14.
Mån. 15: 1-4. Mån. 16: 1-8.

Dagen	Rebecca	St. Mik.	Waldem.
27	2.42	Castellans	15
28	3. 5	Castellans	16
29	3.30	Castellans	17
30	3.20	Castellans	18
31	4. 7	Castellans	19

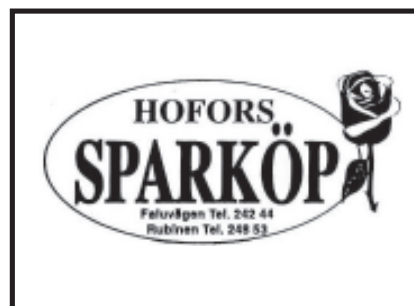
Upp	St. Mik.	Waldem.	Upp	St. Mik.	Waldem.
17	11.56	8.58	25	11.57	8.44
19	11.56	8.58	27	11.57	8.48
21	11.56	8.56	29	11.57	8.52
23	11.56	8.40	31	11.57	8.56

En sida ur 1866 års almanacka

BERGSMANNEN

Tel. 0290 - 230 10

- * Hämtmat
- * A La Carte
- * Lunch
- * Hotellrum

Volleyboll med grabbarna...

“Torsåkers Åkarna” kallar sig ett gäng “grabbar” som för snart 40 år sedan började träffas på fredagskvällarna och spela volleyboll.

Dom ville röra på sig efter ha suttit bakom ratten i sin lastbil hela veckan. Idag är det bara en av grabbarna som är aktiv som åkare, nämligen Dan Boström.

Lasse Berg, 73 år och still going strong, har varit med från start.

Det finns även katter bland hermelinerna som kommer från Hofors. Däribland förre kommunalrådet Kjell Höglin.

I det här gänget råder samverkan. När man började höll man till i skolans gamla gymnastiksal, men 1968 flyttade man över till den nuvarande gymnastiksalen. Man har nu tagit sommarlov men fortsätter till hösten.

Volleybollgänget “Torsåkers Åkarna”

Reportage: Maude Hydén

Kronblom och Agust ligger på “torken”...

Var är Kronblom och Agust?

Många saknar den välbekanta statyn utanför Skolmuséet och undrar vart den tagit vägen. Korpögat kan nu meddela att både Kronblom och Agust sedan 2004 är intagna på torken. Statyn har murknat med anledning av att den en gång målades med plastfärg. Nu skall den målas om, men dessförinnan måste den torkas ordentligt berättar Ewa Kohlström, vikarierande ordförande i Torsåkers hembygdsförening.

Reportage: Bodil & Emma

Osmund's
DAMKLÄDER
Öppettider:
Tisdag - Fredag
10.00-17.30
Lunch 12.00-13.00
Lördag
10.00-13.00
Karin Osmund
Tingsgatan 16 Storvik
Tel: 0290-10218

Optikern
Centralgatan 13 Hofors
Tel. 0290 - 200 47

HOO TIMBER
Gammelstillavägen 67
813 94 TORSÅKER

Läderkulan hundraårsjubilerar

Bollsparket, ja så kallades verkligen den nya sporten av dem, som såg med ovilja hur bollsparkandet kom till Torsåker och spred sig som en farsot.

Det var sommaren 1906. Godtemplarna i Torsåker hade som pionjärer bildat ett lag och skulle nu tävla mot ett lag från Hammarby i Gästrikland, i "bollsparkeri".

Den benämningen var det för övrigt Hammarby-disponenten, som i misshag över den nya flugan, först använde. På den nyslagna Lars-Lars bo'nstället till förfogande, skedde så en söndag den första drabbningen. Det var ett uppseendeväckande skådespel. Från hela bygden kom åskådare, trängdes på vägen och långt in på åkern. Min bror Johannes, min syster Lisa och jag var där.

Annorlunda boll

Torsåkerslaget, i vita skjortor och knäbyxor med röda bårder, bestod nästan uteslutande av arbetskamrater till Johannes på Torsåkers Mekaniska Verkstad i Berg. Han var själv intresserad fotbollsspelare, ehuru ej tillhörande godtemplarlaget. Bollen var en storlek jag aldrig sett förr och den befann sig för det mesta högt uppe i luften. Torsåkerslaget, med August Liv och Albert Norlin som lysande målgörare, segrade, och matchen fick en avgörande betydelse för "boll-

sparket" och sportlivet överhuvudtaget i byn och socknen.

Nytt kvällsnöje

Vi det vill säga alla pojkar, stora som små, från Berg och angränsande byar, samlades varje kväll bakom Norborgs gjuteri på en åker, som lutade något ner mot ån men var tämligen stenfri. Jag själv, Johannes och min kamrat John, 12 år liksom jag, gick dit varje kväll. Det var oftast en vild tillställning, som aldrig ville sluta förrän kvällsmörkret blev så djupt att vi inte såg bollen eller den blev söndersparkad och måste skickas till byskomakare Andersson.

Reglerna kände vi, men i den våldsamma ivern och upphetsningen kunde de sällan tillämpas. Ofta var vi samlade i en enda klunga runt den stackars bollen, som kunde få fyra-fem sparkar men ändå låg kvar på samma plats. Hade någon tur eller förmåga att få iväg bollen ett stycke, då var han värst för en stund. "Sammils-Johannes" Bergman, som spelade i godtemplarlaget och kom i lagets byxor och skjorta, var självskriven ledare på planen. Lyckligt det lag, som fick honom i spelarkedjan, de vann alltid. Kaptener valde varsin gång bland det tillgängliga manskapet och fick på detta rättvisa sätt ihop varsitt lag. Bollen var inte så förstklassig, med slitet, tunt läder och otät gummiblåsa. Den var heller inte riktigt rund och därför

något oberäknelig. En kväll, det var den 9 september, råkade "Skomma-Gunnar" Andersson halka i det våta gräset och sätta sig på bollen, med den vemodiga följderna att den sprack med en knall. Då höll "Skomma-Gunnar" på att få stryk. Lyckligtvis var han son till byskomakaren och kunde ta bollen med sig hem för lagning.

Även våra lekar på rasterna i skolan under höstterminen dominerades nu fullständigt av den nya flugan. Vi samlades tidigt, redan före klockan 7, i de frostiga höst- och barvintermorgnarna till den tjugande bollsparkarsporten.

Dagsljuset hade ännu inte kommit till vår spelplan ned emot de gamla körsbärsträden vid före detta Stolpens gårdstomt och vår lilla gummiboll försvann ofta i skumrasket, innan den blev söndersparkad. Så varje dag måste vi lägga ihop till en ny boll.

Ett hundraårsminne, ur William Erikssons anteckningar avskrivet av dottern Kerstin Larsson.

Förläng sommaren!

ALULINE
INGLASNINGSSYSTEM

0290-852 00

Glasa in uteplatsen

med måttbeställda
skjutbara
aluminiumpartier

Besöksadress:
Vingesbacke Industrihus Hofors

www.aluline.se

Något för kalenderbitare...

Barnläkaren Socrates var Brasiliens lagkapten under jubileums matchen 1983 och även dess stora stjärna.

Entrebiljett till jubileumsmatchen

Sveriges i fotbolls-VM 1950 3-1 mot Spanien, renderade i en bronsmedalj.

VM 1958 i Sverige silver 2-5 mot Brasilien

VM 1994 spelade Sverige mot Bulgarien i USA och vann med 4-0 och tog ytterligare ett brons.

**Inte dyr
Inte billig
Inte bäst
Men jag finns här
året runt
Nornholms
Blommor**

Solbergaleden - Torsåker
Tel. 0290-40760

PLANNJA

TP 20 & TEGELPROFIL ALLTID I LAGER!

Beställ gärna i exakta längder

HÄNGRÄNNOR - TAKBRYGGOR
TAKSTEGAR - SNÖRASSKYDD M.M

Vi utför takläggningar till fasta priser

Öppet: Vardagar 7-17

BR.NORLING I HOFORS AB

0290-242 69

www.broderananorling.se

”femte året i rad”

Loppis på Tors Loge i Torsåker

Lördagen den 17 juni 10.00-15.00

Kom och sälj det du inte vill ha och köp det du inte behöver

100:-/meter inomhus, 100:-/3 meter utomhus
bord erhålles så länge lagret räcker

Frågor: 0290-40050, 0706553237 Olle Hydén

Hur mår ditt vatten?

Vi analyserar ditt vatten och löser problemen!

Problem med brunsvattnet?

Låt Aqua Expert's ackrediterade oberoende laboratorium utföra en professionell kemisk/fysikalisk analys av vattnet i er brunn. Är ditt vatten inte godkänt så lämnar vi förslag på lämplig filterutrustning.

Beställ en analys idag!

Ring 0470-700 611, besök vår hemsida:

www.aquaexpert.se eller ring

Wikbloms Hydraulik & Rörteknik AB,
070-595 49 53.

- ~ Luktat eller smakar vattnet illa?
- ~ Fräter vattnet på ledningarna?
- ~ Missfärgar vattnet eller är det hälsofarligt?

Vattenprov endast 300:-

Skicka in talongen nedan så skickar vi er en provpåse med flaska.

Analysen är kemisk/fysikalisk.

Betalning sker via faktura när analysen är utförd.

Wikbloms Hydraulik & Rörteknik AB, Slingan 3,
812 41 GÄSTRIKE-HAMMARBY, 070-595 49 53

Samarbetar med:

AQUA EXPERT

Allt inom vattenfilter och vattenrening!
www.aquaexpert.se

Frankeras ej
Mottagaren betalar
Portot

AQUA EXPERT AB

Svarspost 350182500
358 01 VÄXJÖ

Ja, tack. Jag vill göra en fysikalisk/kemisk analys för 300:-.

Name: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

Året var 1906 då det här namnsdagskortet befordrades med post från Torsåker till Kalvsnäs. Den som fick kortet hette Anna. Hon var 14 år gammal och tydligen gillade 14-åriga flickor hästar även på den tiden.

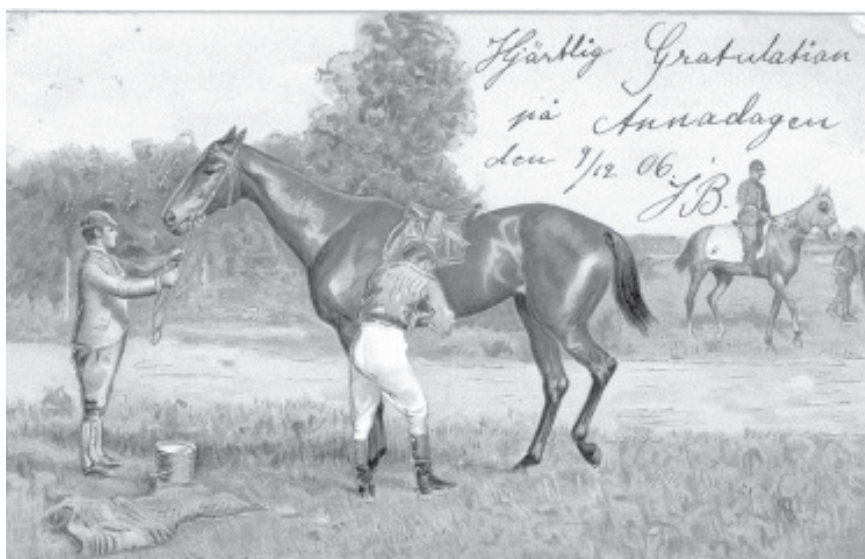
Året innan hade Anna i julklapp fått ett vykortsalbum av sin far Johan. Där satte hon omsorgsfullt in de hälsningar hon fick med posten vid jul, påsk och vid hennes olika bemarkelsedagar. I albumet sitter även ett födelsedagskort som skickats till Anna från släktingar i Högbo. Förutom en hälsning på födelsedagen står på kortet: "Vi skulle gärna vilja komma och hälsa på er i Kalvsnäs, men det ser inte ut att kunna bli i år heller".

Nej, att resa från Högbo till Kalvsnäs lät sig inte göras så lätt på den tiden. Bilen var knappt uppfunnen och i ladugården stod kor som skulle mjölkas morgon och kväll. En resa från Högbo till Kalvsnäs var ett projekt som måste inplaneras lång tid i förväg om det skulle kunna bli möjligt. Det blev istället Postverket som fick ombesörja kontakterna mellan Högbo och Kalvsnäs.

Alltid redo

I hela Europa har det funnits en näst intill helig regel om att posten alltid måste gå fram. Då Anna fick sin namnsdagshälsning 1906 gick ett postbud från Kalvsnäs varannan dag till Torsåker för att hämta posten till byn. Väder och vind fick aldrig stå i vägen för posten och nåde den som sinkade den som bar på en postväska prydd med Postverkets gyllene symbol. En postbefordran kunde även innebära dramatik, särskilt vid våra kuster. Postrodden mellan Grisslehamn och Eckerö är väl dokumenterad och vittnar om en enorm pliktäns-

Staffans krönika

Posten måste alltid fram

la hos de postroddare som kämpade i stormar på Ålands hav för att posten skulle komma fram. Postroddare kallades dom för, även om man för det mesta seglade. Ett och annat dödsoffer utkrävdes i det nitiska arbetet att förmedla post till Åland för vidare befordran till ryske tsarens rike i öster.

Även i söder fanns en svensk postlinje som gick tvärs över havet. Det var postlinjen Malmö – Stralsund. Under tiden 1648 – 1814 kom Stralsund att till och från tillhöra Sverige. Därför etablerades också tidigt en postlinje mellan Malmö och Stralsund, en linje som fortlevde i många år efter att Sverige avträtt den historiskt viktiga östersjöstaden till Tyskland.

Direktör med problem

Till Malmö kom en gång en postdirektör nerflyttande från Stockholm som ganska snart fick problem på sin nya tjänst. Efter kort tid i Malmö hade han lyckats göra sig osams med sina postroddare om precis allt som hade med postlinjen Malmö – Stralsund att göra. Skåningar och Torsåkersbor har nämligen en sak gemensamt. Dom

låter sig inte styras och hunsas hur som helst. Det blev åtskilliga kontroverser mellan postdirektören och hans postroddare, i synnerhet då postdirektören fick höra rykten om att postroddarna inte tänkte fara en dag då tecken i skyn skvallrade om annalkande oväder.

Postdirektören ilsknade till och bestämde sig för att visa sina undersåtar vad som gällde för en postbåtsbesättning. Han ropade till sig en springpojke och skickade ner honom till postbåten med en lapp på vilken följande hälsning nedtecknats från överheten:

"I kraft av mitt ämbete befäller jag att postbåten till Stralsund skall avgå idag!"

Efter en halvtimme kom pojken tillbaka till postdirektören med samma lapp på vars baksida postroddarna skrivit:

"Postbåten till Stralsund kommer ej att avgå idag. Frälsaren led och dog för människan och inte för nån jäkla postväska!"

Text: Staffan Berglind
Bild: Vykort

Nyinflyttade

Längst upp mot skogsbrynet efter Lummerbacksvägen i Fors, bor familjen Söderlund som flyttat hit från Västerås. Susanne är dotter till Rolf Kindlund, som var en av initiativtagarna till Tomtesmyg som låg honom mycket varmt om hjärtat. Rolf avled 2003 och Susanne med sin familj övertog huset, då hon inte kunde tänka sig att "främmande" skulle flytta dit. Under 2004 använde familjen som även består av pappa Kennet och pojkarna Andreas 13 år, Alexander 7 år och Johannes 6 år huset som sommarstuga. Under det året blev hela familjen mer och mer övertygade om att de ville flytta dit för gott. Det som var absolut viktigast var att barnen ville flytta, och det blev faktiskt så att det var dom som blev den pådrivande kraften, då dom snabbt hade fått många nya kamrater i grannskapet, säger Susanne. Att flytta från Västerås ut på landet i Torsåker

innebar bara positiva förändringar. Visserligen har pappa Kennet långt till jobbet då han som rörmokare har sitt arbete i Stockholm, men nu verkar även det problemet lösa sig, då han antagligen kommer att jobba på hemmaplan framöver.

Susanne är arbetslös, och förutom att sköta om familjen tar hon även hand om deras hund, fyra katter och några nymfparakiter. Mot sin vilja ser hon även till den Fågelspindel som finns.

Susanne håller just nu på att ta sitt efterlängtade körkort, så hon slipper vara beroende av andra så fort hon skall förflytta sig lité längre. Nu har familjen bott här ett år och pappa Kennet har fullt upp under helgerna med att rusta huset. Men egentligen tycker han att det blir avkoppling då han gör något som hela familjen i framtiden får glädje av.

Foto: Maude Hydén
Text: Margareta Skogsberg

 <p>Gästgivargård & Pizzeria 0290-40940 Fullständiga rättigheter</p>	<p>10 juni</p>	<p>Kommande uppträdande</p>
<p>Just 4 Fun</p>		<p>17 juni</p>

Vad tycker barnen?

Vi har varit på Solbergaskolan och frågat några elever följande frågor.

Fråga 1: Vad tycker du om skolan?

Fråga 2: Saknar du något på skolgården?

Fråga 3: Vad gör du på rasterna?

Fråga 4: Är det kul i skolan?

Fråga 5: Vad tycker du om skolmaten?

Martin Andersson, Samuel Rickardsson

1. Kul ibland och trist ibland
2. Nej
3. Gungar och leker
4. Ganska kul
5. För det mesta god

Sara Göransson

1. Bra
2. Nej
3. Vara med kompisar och spela fotboll
4. Ja, att ha slöjd och jobba med matte är roligast
5. Bra

Ida Johansson, Julia Einarsson

1. Bra
2. Nej, säger Ida, en rutschbana, säger Julia
3. Vi hoppar hopprep
4. Ja det är kul, speciellt att ha matte och vara med bra kompisar
5. Den är god!

Julina Johnsson, Emma Malmberg, Hampus Lindberg, Elin Forsberg

1. Bra och rolig
2. Mera sparkcyklar, Hampus säger att fler fröknar skulle vara bra
3. Vi gungar och leker
4. Ja. Roligast är gungorna och rasterna
5. Alla tycker att den är mycket bra

Joel Sundelin, Emil Bergkvist, Andreas Ericsson

1. Bra
2. Nej
3. Vi spelar bandy och fotboll
4. Nej säger Emil, lite speciellt matten och engelskan, svarar Andreas och Joel
5. Bra säger alla i kör

Alla barnen verkar trivas mycket bra på skolan, och de verkar ha kul både på lektionerna och ute på rasterna.

Reportage: Råkan och Tezzan

Beckers

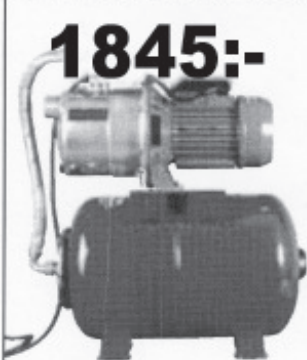

Färg & Interiör
Skolgatan 13

- Färg - Tapeter - Måleri
- Kakel & Klinkers
- Trä & Laminatgolv
- Mattor - Massagekar
- Totallösningar på entreprenad
- Inredning/presenter från

FRITIDSVECKOR HOS COMFORT!

Gäller tom 27 juni 2006

1845:-

Pumpautomat Robota

Självsugande pumpautomat i rostfritt stål. Försedd med 25 liters tryckkärl. Lämplig för fritidshus eller mindre villor. Ord. pris 2.425:-

3990:-

NIBE

Varmvattenberedare

Nibe 55 liter. Koppar eller rostfri. Koppar o p. 5.320:- Rostfri o p. 5.445:-

oras

795:-

Termostatblandare Oras

Nova. Duschblandare krom. 160 cc eller 40 cc. Exkl. blandarfäste. Ord. pris 1625:-

Vårprisen!

**PÅ MARKRÖR
& PEM-SLANG**

oras

895:-

**Köks-
blandare**

Oras Safir 1039
m diskmaskins-
avstängning.
Ord. pris 1.690:-

Välkommen till oss i Storvik - Du också...

comfort

Wiiks Rör AB
Comfort-butiken

Magasinsgatan 20 • Storvik
0290-316 10, 316 30, 317 00 • Fax 0290-121 60

NATURRUTAN

Brunbjörn

Illustrator: Åsa Eriksson

Björn betyder egentligen det bruna djuret.

Ett förut vanligt namn på björnhonan var binna, den feminina formen av björn.

Nalle kommer från finskans nalli=ung man.

Teoretiskt är risken för en människa att skadas vid ett björnmöte mindre än en gång per 2000. De flesta möten med björn har människan dock inte märkt av.

Källa: internet

Kultur- och bruksvandringar i Hofors

Följ med på kulturvandringar genom Hofors med vår guide och årets kulturpristagare

Hans Henriksson

Stallbacken

Måndag 12 juni kl 18.00

Samling SV, Hantverkargatan 11

Yttre Hofors

Måndag 19 juni kl 18.00

Samling Teatertorget Hofors

Fagerstabergr

Måndag 26 juni kl 18.00

Samling SV, Hantverkargatan 11

Hofors Hembygdsgrd

Måndag 03 juli kl 18.00

Avslutning av årets kultur och bruksvandringar, sång o musik.

Välkommen!

Ingen avgift. Ta gärna med egen kaffekorg. Klipp ur och spar.

**Studieförbundet
Vuxenskolan**
0290-76 50 70

Patagoninen - ett fantastiskt landskap

Den del av Patagonien i södra Argentina och Chile, som ligger i Anderna, saknar motstycke i världen. Landskapet är skapat av våldsamma naturkrafter. Istider, orkanvindar och våldsamma regn har dannat en dramatisk natur, som hör till jordens mest storslagna.

Chiles södra kust mot Stilla havet består av ett virrvarr av öar, sund och fjordar. Landskapet kunde inte kartläggas förrän efter andra världskriget med hjälp av flygfotografering. Jag kom till området med en skraltig buss från Rio Gallegos på Argentinas sydspets efter en veckas vistelse på Eldlandet.

Grottor med fynd

I mina planer ingick dels ett besök i en märklig grotta, dels en dryg veckas uppehåll i ett område, som anses som ett av världens vildaste och vackraste, nationalparken Torres del Paine, de rosa tornen. Vid framkomsten till bussens slutmål, den lilla orten Puerto Natales vid

Flamingos i Torres del Paine

en av kustens otaliga fjordar, hyrde jag en bil för min fortsatta resa. Av biluthyraren fick jag en provisorisk, handritad kartskiss med beskrivning av vägen till Caverna Mylodon, en grotta, som väckte sensation när den upptäcktes i slutet av 1800-talet. Grottan i sig var inte märklig, däremot fyndet en tysk nybyggare, Eberhardt, gjorde därinne, ett skinn av ett dittills okänt jättetrögdjur. Djurets päls hade trettio centimeter långa hår och var mycket väl bevarad. Följden av upptäckten blev att flera länder, bland annat Sverige skickade vetenskapsmän för att leta ytterligare fynd. Längst inne i den stora grottan hittades flera skelett av det märkliga, okända djuret, som fick namnet mylodon. Tyskland och England sände jägare till platsen för att fånga ett levande exemplar av den unika jättesen-

Staty av mylodon

gångaren. Tyvärr kom man en aning för sent. Utgrävningarna visade nämligen att mylodonen varit utdöd ungefär 12.000 år!

Att det påträffade skinnets var så utomordentligt väl bevarat förklarades med det extremt torra klimatet längst inne i grottan. Numera står en staty av en rekonstruerad jättesengångare i mynningen till Caverna Mylodon på den ödsliga platsen i södra Chile.

Märkligt djurliv

Med den hyrda bilen fortsatte jag på uselt anlagda och skötta, slingrande vägar de tio milen till nationalparken Torres del Paine uppe i Anderna. Området ligger i den sydligaste delen av den 750 mil långa bergskedjan och på mellan 400 och 4.000 meters höjd och är utan tvivel det vildaste, vackraste och djurrikaste, som finns på jorden. Märkligt nog är det svenskar, som medverkat till utforskande och kartläggning av Patagonien kring sekelskiftet 1800-1900. En av dem var forskningsresanden Otto Nordenskjöld, som givit namn åt den största av sjöarna i Torres del Paine. Sjön heter Lago Nordenskjöld (bokstaven ö finns ju inte i spanska språket). Det behövs inte mycket till fantasi för att inse vilka oerhörda strapatser dessa pionjärer utsattes för på sina vandringar och ritter för mer än 100 år sedan. Fortfarande idag är området sällan besökt, beroende på sin otillgänglighet. Under mina tio dagar i

GEFLE HUND & KATTPRAKTIK

Leg. veterinärer
Erik Ahlgren
Per Sundström
Karina Bsenko
Tel: 026-106310

Norra Gatan 1, 803 21 GÄVLE

Vi gör det mesta för ditt djurs bästa

MJ:s

Tel. 0290-42144
070-607 72 46

Stort sortiment av bl.a.

GOLVVIRKE
RÅSPONT
TRYCKIMPREGNERAT

nationalparken träffade jag en enda person, en av parkvakterna.

Strapatsrika vandringar

Det behövs inte mycket till fantasi för att inse vilka oerhörda strapasser dessa pionjärer utsattes för på sina vandringar och ritter för mer än 100 år sedan. Däremot såg jag åtskilliga djur de här dagarna. Bland de märkligaste var kondorer, nandun, som är en sydamerikansk struts, flamingo, svarthalsad svan, mängder med sjöfåglar och inte minst guanaco, ett av de vilda lamadjuren. Tyvärr såg jag inte några pumor, som ska ha ett stamtillhåll här. När jag tänker tillbaka på mina resor i drygt 20-talet länder, sätter jag besöket i Torres del Paine i Chile som ett av mina bästa äventyr, något att längta tillbaka till.

Torstens reseminnen

Lago Nordenskjöld

Svarthalsade svanar

Guanacon, den största vildlevande lamadjuret

Medlemmar i Clan HOF

LAN i Torsåker

Helgen den 12-14 maj träffades Clan HOF i Torsåkers bygdegård för en LAN träff.

För dom som inte vet vad LAN är så är det när man kopplar ihop ett antal datorer till ett nätverk (Local Area Network) och spelar data-spel. Clan HOF består av ett gäng killar och en tjej. Dom flesta tror nog att det bara är yngre som spelar, men här är det flesta över 30.

Spelet heter Call of Duty 2, och är ett mycket populärt spel som spelas av tusentals världen över. Det spelades i princip dygnet runt under helgen, med korta matpauser och vila. Clan HOF utmanade flertalet andra claner över nätet, så det spelades en hel del matcher, och däremellan spelade de mot varandra.

De hade alla headset/hörlurar med mic, så att de kunde snacka taktik under spelets gång, team-speak kallas det. Alla tyckte det var en lyckad helg, och ser fram emot nästa LAN träff som troligtvis blir till hösten.

Ni som vill veta mer om Clan HOF kan gå in på deras hemsida.

www.clan-hof.se

Reportage: Jenny Johansson

HUS KÖPES !!

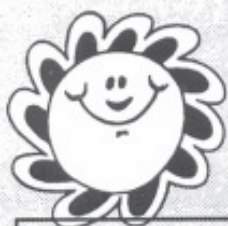
i Torsåker
med omnejd

omgående eller om
ni funderar på att
sälja till hösten eller
nästa vår.

Hör av dig till:
Rickard Nilsson
070-5253825
0290-46003

Det ska vara **STIGA** i sommar!

**Vi har gräsklipparen som
passar alla!**

Om Du inte vill åka men
ändå vill ha något rejält:

STIGA TURBO 53s

➔ **4.595:-**

STIGA Multiclip 53s

➔ **5.995:-**

För Dig med höga krav:

Den populära och
prisivärda

STIGA READY

➔ **Från... 17.995:-**

**STIGA
klippet!**

Mycket pengar
på en gång! Handla nu -
Betala 2007-01-31.
Inga kostnader utöver
varans pris!

Men tycker Du att gräs-
klipparen är något nödvändigt
ont, billig och bra...

MULTICLIP 46

➔ **2.195:-**

Stor sortering
av: DÄCK och
SLANG samt
RESERVDELAR

**FORSMANS
VELOCIPEDAFFÄR**

FULLSTÄNDIG
SERVICE-
VERKSTAD

TORSÅKER - TEL 0290-400 26

Öppet hus
6 juni

Torsåkers Bygdegård

inbjuder till

kl: 11:00-15:00

Nationaldagsfirande

Högtidstal
Flagghissning
Ponnyridning
Tävling för barn
Minizoo
Bakluckeloppis

Se affischering för utförligare program
eller surfa in på våran hemsida

www.torsakersbygdegard.se

Vi bjuder på fika

Solbergaleden 28 81340 Torsåker tel. 0290-40887 mobil. 070-268 52 63 www.torsakersbygdegard.se